

Onschuldige drempel

OP 1 JANUARI 1986 WERD HET EERSTE GOLF-
VAARDIGHEIDSBEWIJS OOIIT UITGEREIKT.
NEDERLAND WAS HIERIN UNIEK. NU, 22 JAAR
LATER, HEEFT HET GOLFVAARDIGHEIDSBEWIJS
NOG ALTIJD BESTAANSRECHT. DE GEESTESVA-
DERS BLIKKEN TERUG.

TEKST: **KIM CHANG**

FOTO'S: **POPPE DE BOER**

Ergens in het begin van de jaren '80 kwam Fernand Schul op het idee om alle golfers een proeve van bekwaamheid te laten afleggen. Schul, in die jaren lid van Golfclub Rhoon, kwam regelmatig beginnende golfers tegen die zonder kennis van zaken de baan in gingen. Rhoon was een van de eerste openbare clubs in Nederland. De traditionele route - eerst baanpermissie van de pro krijgen voordat je de baan in mocht, bestond weliswaar op de oude, maar niet op de nieuwe, openbare clubs. 'En dus kreeg je golfers die in hun enthousiasme de baan in gingen, zonder enige kennis van zaken. Dat veroorzaakte soms gevaarlijke situaties of ergernissen bij andere golfers. Mensen deden maar wat. Ik zag flights van vijf door de baan lopen, die met z'n allen uit één tas speelden, ballen verkeerd dropten en etiquette niet naleefden. De tijd was rijp, vond ik, voor een examen voor nieuwe golfers.'

Schul besloot een brief te schrijven aan Rolf Olland van de NGF, die toen verantwoordelijk was voor de ontwikkeling van banen. Olland schreef een vriendelijk briefje terug. 'Interessant idee', had deze hem geantwoord, maar de NGF ging zijn voorstel vooralsnog niet direct aanpakken. Het toeval wilde echter dat Olland niet lang daarna een gesprek had met Spaarnwoude over hetzelfde onderwerp. Om bijvoorbeeld te voorkomen dat golfers 6,5 uur over een ronde golf zouden doen, liep de Haarlemmermeerse club ook rond met plannen voor een baanbewijs. Olland greep de gelegenheid alsnog aan om zijn bestuur ervan te overtuigen dat deze initiatieven niet regionaal, maar landelijk moesten worden aangepakt.

Bij wijze van proef gingen Kleiburg, Oude Maas en Toxandria aan de slag met een proefexamen. De NGF stelde een speciale commissie in die de criteria op papier zette, zoals de vragen over de Regels, Etiquette en het maximum aantal slagen voor het praktijkgedeelte.

De proef was een succes. Op 1 januari 1986 werd het eerste golfvaardigheidsexamen afgenomen en werden het eerste GVB-kaartje uitgereikt.

Schul, tegenwoordig nog steeds actief bij de NGF als lid van de commissie Regels, Amateurstatus en Handicap, was blij met 'zijn' GVB. 'Het is nog steeds goed voor de sport om eisen te stellen aan nieuwe golfers. Je hoeft geen topspeler te zijn of alle regels uit het hoofd te kennen. Zolang je maar een bepaalde basis hebt, de regels begrijpt en de Etiquette kent.'

Bestaansrecht

De invoering bij de clubs verliep soepel, al was er hier en daar wat weerstand, herinnert Olland zich. 'Mensen vonden het typisch, die reglementitis van Nederland. Hier moet je een examen afleggen, maar in het buitenland kun je zo de baan in, was een veelgehoorde opmerking.'

In Europa was Nederland inderdaad het enige land dat het zo regelde. Ook in Nederland werkende Engelse professionals vonden het allemaal onzin, zegt Henk Heyster, directeur van de Nederlandse Golf Federatie. 'Toch kun je de situatie met Angelsaksische landen niet vergelijken. Het verschil zit in de cultuur. Daar wordt een nieuwe golfer door familieleden of vrienden ingewijd in de golfsport. In Engeland heerst meer discipline, ook in de sport. Engelsen staan bij de bus in de rij. Die discipline

Typisch die Nederlandse reglementitis, zeiden ze.

ontbreekt hier. Het golfvaardigheidsbewijs was, en is nog steeds, een manier om orde te scheppen in ons gedrag in de baan. Bovendien functioneert het GVB ook als WA-verzekering.'

Inmiddels heeft het GVB zijn bestaansrecht allang bewezen. Schul: 'Wat we toen niet wisten, is dat de groep van niet-clubgebonden golfers zo zou groeien. Alleen daarom al heeft het GVB ook nu nog een nuttige functie.'

Jaarlijks doen zo'n twintigduizend mensen, vooral vrije golfers, GVB-examen. Die nieuwe golfers moeten lessen nemen en equipment kopen, dus er zijn inmiddels heel wat partijen die zich op de GVB-markt hebben gestort. Tik op Google het woord golfvaardigheidsbewijs in en je krijgt ruim 8.000 hits, onder meer van allerlei organisaties die het GVB-examen aanbieden. Sommige commerciële aanbieders beloven een GVB binnen drie maanden, anderen in één weekeinde. Het halen van je GVB lijkt op deze manier een eenvoudige klus, waarmee direct de vraag rijst: heeft het GVB nog steeds dezelfde, nuttige functie? 'Absoluut', zegt Rob Oortjes, die van 1991 tot 2004 voorzitter was van de commissie Golfvaardigheid bij de NGF. 'Het GVB examen was toen belangrijk, maar nu nog steeds. De sport is populair geworden, steeds meer mensen gaan golfen. Lang niet alle nieuwe, beginnende golfers hebben een vaste club waar ze worden "opgevangen" en "begeleid". Tegelijkertijd wordt van die mensen wel verwacht dat ze met een redelijk goede kennis van de regels en etiquette de baan in gaan en dat ze aan de technische eisen voldoen. Het GVB kan dat waarborgen.' De NGF controleert de exa-

UNIEK IN EUROPA

Nederland was in 1986 het eerste land in Europa dat officieel het golfvaardigheidsbewijs instelde. Sindsdien volgden Frankrijk, Zweden, Oostenrijk, België en Denemarken het Nederlandse voorbeeld. De eisen voor het examen zijn in de loop der jaren steeds aangepast. Zo moesten examen-kandidaten in het begin voor het praktijkgedeelte altijd negen holes spelen. Later is dat teruggebracht naar vier holes. En bestond het theoriegedeelte vroeger uit open vragen, tegenwoordig zijn het multiple choice vragen. Sinds vier jaar bestaat ook een vereenvoudigd GVB, speciaal voor jeugdspelers onder de 14 jaar.

mens, stelt de examinatoren aan en, zo blijkt uit het jaarverslag 2007, neemt maatregelen tegen clubs die de examens onjuist afnemen. Het slagingspercentage ligt rond de 80 procent. Voor het GVB moet je enige moeite doen - het merendeel slaagt, maar dus niet iedereen. Heyster vergelijkt het met leren autorijden. 'Je hebt een rijbewijs nodig om deel te nemen aan het verkeer. Dat is veiliger voor jezelf, en voor anderen. Hoe vaker je rijdt, hoe beter je het kunt en hoe meer inzicht je krijgt in het verkeer. Zo werkt het ook met golf.' Het is een onschuldige drempel, een middel om de sport toegankelijk én aantrekkelijk te maken, vindt Heyster. 'Het GVB is iets geworden om naar te streven, golfers zijn er trots op als ze het eenmaal hebben. Dat kwaliteitsstempel moet je erin houden.'

Al ruim twaalf jaar werkt het GVB als een kwaliteitsstempel, dat de sport toegankelijk en aantrekkelijk moet houden.

GVB IN CIJFERS

Het aantal golfvaardigheidsbewijzen groeit al jaren gestaag. Het eerste GVB werd in 1986 uitgegeven. De grootste groei kwam na 2000, toen ook de D-leden erbij kwamen. De NGF houdt sinds 1993 officiële cijfers bij.

1993	10.875	1998	34.792	2003	96.957
1994	14.503	1999	44.496	2004	113.885
1995	8.425	2000	54.213	2005	122.877*
1996	22.538	2001	67.746	2006	128.565
1997	27.892	2002	84.286	2007	135.000

Bron: NGF

*tegen deze tijd kwamen de D-Leden o.a. ANWB en GVN)